

Rekomendacja Rady OECD w sprawie dalszego zwalczania przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych w międzynarodowych transakcjach handlowych

Przyjęta przez Radę w dniu 26 listopada 2009 r.

RADA,

mając na uwadze artykuły 3, 5a) oraz 5b) Konwencji o Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju z dnia 14 grudnia 1960 r.;

mając na uwadze Konwencję o zwalczaniu przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych w międzynarodowych transakcjach handlowych z dnia 21 listopada 1997 r. („Konwencję antykorupcyjną OECD”);

mając na uwadze Zrewidowaną Rekomendację Rady w sprawie przekupstwa w międzynarodowych transakcjach handlowych z dnia 23 maja 1997 r. [C(97)123/FINAL] („Zrewidowaną Rekomendację z 1997 r.”), którą niniejsza Rekomendacja zastępuje;

mając na uwadze Rekomendację Rady w sprawie środków podatkowych w celu dalszego zwalczania przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych w międzynarodowych transakcjach handlowych z dnia 25 maja 2009 r. [C(2009)64], Rekomendację Rady w sprawie przekupstwa i oficjalnie wspieranych kredytów eksportowych z dnia 14 grudnia 2006 r. [C(2006)163], Rekomendację Komitetu Pomocy Rozwojowej w sprawie antykorupcyjnych propozycji dotyczących zamówień publicznych w ramach pomocy dwustronnej z dnia 7 maja 1996 r. [DCD/DAC(96)11/FINAL] oraz Wytyczne OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych z dnia 27 czerwca 2000 r. [C(2000)96/REV1];

uznając postęp, który został osiągnięty w implementacji Konwencji antykorupcyjnej OECD i Zrewidowanej Rekomendacji z 1997 r., oraz potwierdzając trwałe znaczenie Konwencji antykorupcyjnej OECD i Komentarzy do tej Konwencji;

uznając, że przekupstwo zagranicznych funkcjonariuszy publicznych jest szeroko rozpowszechnionym zjawiskiem w międzynarodowych transakcjach handlowych, w tym w handlu i inwestycjach, powodującym poważne zaniepokojenie moralne i polityczne, podważającym dobre zarządzanie i trwały rozwój gospodarczy oraz wypaczającym warunki międzynarodowej konkurencji;

uznając, że wszystkie kraje dzielą odpowiedzialność za zwalczanie przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych w międzynarodowych transakcjach handlowych;

ponownie podkreślając znaczenie energicznej i wszechstronnej implementacji Konwencji antykorupcyjnej OECD, w szczególności w odniesieniu do ścigania, jak potwierdzono w Oświadczeniu w sprawie wspólnego zobowiązania do zwalczania przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy przyjętym przez ministrów państw - stron Konwencji antykorupcyjnej OECD w dniu 21 listopada 2007 r., Oświadczeniu co do strategii wobec przekupstwa w międzynarodowych transakcjach handlowych przyjętym przez Grupę Roboczą do spraw Przekupstwa OECD w dniu 19 czerwca 2009 r. oraz w Konkluzjach przyjętych przez Radę OECD podczas spotkania na szczeblu ministerialnym w dniu 25 czerwca 2009 r. [C/MIN(2009)5/FINAL];

dostrzegając, że Konwencja antykorupcyjna OECD i Konwencja Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji wzajemnie się wspierają i uzupełniają, oraz że ratyfikacja i implementacja Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji wspiera wszechstronne podejście do zwalczania przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych w międzynarodowych transakcjach handlowych;

przyjmując z zadowoleniem inne inicjatywy, które dodatkowo pogłębiają międzynarodowe zrozumienie i współpracę w odniesieniu do przekupstwa w międzynarodowych transakcjach handlowych, włączając w to działania Rady Europy, Unii Europejskiej i Organizacji Państw Amerykańskich;

przyjmując z zadowoleniem wysiłki przedsiębiorstw, organizacji przedsiębiorców i związków zawodowych, jak również innych organizacji pozarządowych w celu zwalczania przekupstwa;

uznając, że osiągnięcie postępu w tej dziedzinie wymaga nie tylko wysiłków na poziomie krajowym, lecz również współpracy wielostronnej, a także ścisłego i systematycznego monitorowania oraz kontynuacji podjętych działań;

Postanowienia ogólne

I. **ZAUWAŻA**, że niniejsza Rekomendacja w sprawie dalszego zwalczania przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych w międzynarodowych transakcjach handlowych będzie stosowana do państw członkowskich OECD oraz innych państw będących stronami Konwencji antykorupcyjnej OECD (dalej: „państw członkowskich”).

II. **ZALECA**, aby państwa członkowskie kontynuowały podejmowanie skutecznych środków w celu powstrzymania, zapobiegania i zwalczania przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych w związku z międzynarodowymi transakcjami handlowymi.

III. **ZALECA**, aby każde państwo członkowskie podjęło konkretne i konstruktywne kroki, zgodnie z własnymi zasadami jurysdykcyjnymi oraz innymi podstawowymi zasadami prawnymi, aby przeanalizować bądź przeanalizować dodatkowo wymienione niżej dziedziny:

- i) inicjatywy podnoszące świadomość w sektorach publicznym i prywatnym w celu zapobiegania i wykrywania przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych;
- ii) przepisy prawa karnego i ich stosowanie, zgodnie z Konwencją antykorupcyjną OECD, jak również działami IV, V, VI i VII niniejszej Rekomendacji oraz Wytycznymi dotyczącymi dobrych praktyk w zakresie implementacji niektórych artykułów Konwencji o zwalczaniu przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych w międzynarodowych transakcjach handlowych zawartymi w Załączniku I do niniejszej Rekomendacji;
- iii) ustawodawstwo podatkowe, przepisy i praktykę w celu wyeliminowania wszelkiego pośredniego wsparcia dla przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych, zgodnie z Rekomendacją Rady z 2009 r. w

sprawie środków podatkowych w celu dalszego zwalczania przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych w międzynarodowych transakcjach handlowych i działem VIII niniejszej Rekomendacji;

- iv) przepisy i środki w celu zapewnienia zgłaszania przypadków przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych, zgodnie z działem IX niniejszej Rekomendacji;
- v) rachunkowość gospodarczą, audyt zewnętrzny, jak również wymogi i praktykę w zakresie kontroli wewnętrznej, zasad etyki i zgodności [ang. *compliance*], zgodnie z działem X niniejszej Rekomendacji;
- vi) ustawodawstwo i przepisy dotyczące banków i innych instytucji finansowych, aby zapewnić przechowywanie i udostępnianie odpowiednich danych dla celów kontroli i dochodzeń;
- vii) subsydia publiczne, licencje, kontrakty przyznawane w wyniku zamówień publicznych, kontrakty finansowane w ramach zagranicznej pomocy rozwojowej, oficjalnie wspierane kredyty eksportowe oraz inne korzyści ze środków publicznych, tak aby w odpowiednich przypadkach można było odmówić przyznania tych korzyści w ramach sankcji za przekupstwo, zgodnie z działami XI i XII niniejszej Rekomendacji;
- viii) przepisy prawa cywilnego, handlowego i administracyjnego, pod kątem zwalczania przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych;
- ix) międzynarodową współpracę w dochodzeniach i innych postępowaniach prawnych, zgodnie z działem XIII niniejszej Rekomendacji.

Kryminalizacja przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych

- IV. **ZALECA**, w celu zapewnienia energicznej i wszechstronnej implementacji Konwencji antykorupcyjnej OECD, aby państwa członkowskie wzięły w pełni pod uwagę Wytyczne dotyczące dobrych praktyk w zakresie implementacji niektórych artykułów Konwencji o zwalczaniu przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych w międzynarodowych transakcjach handlowych, zawarte w Załączniku I, który stanowi integralną część niniejszej Rekomendacji.
- V. **ZALECA**, aby państwa członkowskie dokonywały okresowo przeglądu własnych przepisów prawnych implementujących Konwencję antykorupcyjną OECD oraz podejścia do kwestii ścigania, w celu skutecznego zwalczania przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych.
- VI. **ZALECA**, mając na uwadze destrukcyjne skutki drobnych płatności ułatwiających [ang. *small facilitation payments*], w szczególności na trwały rozwój gospodarczy i rządy prawa, aby państwa członkowskie:
 - i) dokonywały okresowo przeglądu swoich polityk i podejścia do kwestii drobnych płatności ułatwiających w celu skutecznego zwalczania tego zjawiska;

- ii) zachęcały przedsiębiorstwa do zakazywania bądź zniechęcania do stosowania drobnych płatności ułatwiających poprzez środki kontroli wewnętrznej w przedsiębiorstwach, zasady etyki i programy lub środki w zakresie zgodności, mając na uwadze, że takie płatności są na ogół nielegalne w państwach, w których są dokonywane, i że muszą one być w każdym przypadku właściwie odzwierciedlone w księgach finansowych przedsiębiorstwa.

VII. **NALEGA**, aby wszystkie państwa podniosły świadomość swoich funkcjonariuszy publicznych w zakresie krajowych przepisów odnoszących się do przekupstwa oraz żądania łapówek, w celu powstrzymania żądania i przyjmowania drobnych płatności ułatwiających.

Odliczenia od podatku

VIII. **NALEGA**, aby państwa członkowskie:

- i) w pełni i niezwłocznie implementowały Rekomendację Rady z 2009 r. w sprawie środków podatkowych w celu dalszego zwalczania przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych w międzynarodowych transakcjach handlowych, która zaleca w szczególności, „aby państwa członkowskie i inne państwa – strony Konwencji antykorupcyjnej OECD wyraźnie, w skuteczny sposób, zakazały odliczania od podatku łapówek wręczanych zagranicznym funkcjonariuszom publicznym dla wszelkich celów podatkowych”, i aby „zgodnie ze swoimi systemami prawnymi” „ustanowiły skuteczne prawne i administracyjne ramy oraz dostarczyły wskazówek w celu ułatwienia zgłaszania przez organy podatkowe właściwym krajowym organom ścigania pojawiających się w toku wykonywania obowiązków podejrzeń dotyczących przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych”;
- ii) wspierały monitorowanie przeprowadzane przez Komitet do Spraw Podatkowych przewidziane w Rekomendacji Rady z 2009 r. w sprawie środków podatkowych w celu dalszego zwalczania przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych w międzynarodowych transakcjach handlowych.

Zgłaszanie przypadków przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych

IX. **ZALECA**, aby państwa członkowskie zapewniły:

- i) łatwo dostępne kanały służące zgłaszaniu organom ścigania podejrzeń przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych w międzynarodowych transakcjach handlowych, zgodnie ze swoimi zasadami prawnymi;
- ii) właściwe środki ułatwiające funkcjonariuszom publicznym, w szczególności oddelegowanym za granicę, zgłaszanie organom ścigania, bezpośrednio lub pośrednio przy wykorzystaniu wewnętrznych rozwiązań służących przekazywaniu zgłoszeń, podejrzeń przekupstwa zagranicznych

funkcjonariuszy publicznych w międzynarodowych transakcjach handlowych wykrytych w toku wykonywania obowiązków, zgodnie ze swoimi zasadami prawnymi;

- iii) właściwe środki służące ochronie przed dyskryminującymi bądź dyscyplinarnymi działaniami pracowników w sektorach publicznym i prywatnym, którzy w dobrej wierze i w oparciu o uzasadnione przesłanki zgłaszają właściwym organom podejrzenia przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych w międzynarodowych transakcjach handlowych.

Wymogi księgowe, audyt zewnętrzny, kontrola wewnętrzna, zasady etyki i zgodność

X. **ZALECA**, aby państwa członkowskie podjęły niezbędne kroki, mając w odpowiednich przypadkach na uwadze indywidualne cechy przedsiębiorstw, w tym ich rozmiar, rodzaj, strukturę prawną oraz geograficzny i przemysłowy obszar działalności, w celu dostosowania przepisów prawnych, zasad i praktyk dotyczących wymogów księgowych, audytu zewnętrznego, kontroli wewnętrznej, zasad etyki i zgodności do poniższych reguł oraz stosowania ich w pełnym zakresie, aby zapobiegać i wykrywać przekupstwo zagranicznych funkcjonariuszy publicznych w międzynarodowych transakcjach handlowych, zgodnie ze swoimi zasadami jurysdykcyjnymi i innymi podstawowymi zasadami prawnymi.

A. Odpowiednie wymogi księgowe

- i) Państwa członkowskie, zgodnie z art. 8 Konwencji antykorupcyjnej OECD, podejmą wszelkie potrzebne kroki w ramach swojego ustawodawstwa i przepisów dotyczących prowadzenia ksiąg i rachunków, ujawniania sprawozdań finansowych oraz standardów rachunkowości i audytu, w celu zakazania zakładania rachunków i dokonywania transakcji nie objętych oficjalną księgowością bądź dokonywania transakcji nieprawidłowo oznaczanych, rejestrowania nieistniejących wydatków, rejestrowania zobowiązań z niewłaściwym określeniem ich przedmiotu, jak również posługiwania się fałszywymi dokumentami przez przedsiębiorstwa podlegające takiemu ustawodawstwu i przepisom, dla celów przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych lub ukrycia takiego przekupstwa;
- ii) Państwa członkowskie powinny wymagać od przedsiębiorstw ujawniania w sprawozdaniach finansowych pełnego zakresu istotnych zobowiązań warunkowych;
- iii) Państwa członkowskie, zgodnie z art. 8 Konwencji antykorupcyjnej OECD, zapewnią skuteczne, proporcjonalne i odstręczające sankcje cywilne, administracyjne lub karne za takie pominięcia lub fałszerstwa w odniesieniu do ksiąg, zapisów, rachunków i sprawozdań finansowych takich przedsiębiorstw.

B. Niezależny audyt zewnętrzny

- i) Państwa członkowskie powinny rozważyć, czy dotyczące przedsiębiorstw wymogi w zakresie podlegania audytowi zewnętrznemu są wystarczające;

- ii) Państwa członkowskie oraz organizacje zawodowe powinny utrzymywać odpowiednie standardy w celu zapewnienia niezależności audytorów zewnętrznych pozwalającej im na dokonanie obiektywnej oceny rachunków, sprawozdań finansowych oraz rozwiązań w zakresie kontroli wewnętrznej przedsiębiorstw;
- iii) Państwa członkowskie powinny wymagać od audytorów zewnętrznych, by w razie wykrycia przesłanek wskazujących na możliwość przekupstwa zagranicznego funkcjonariusza publicznego, powiadomili o tym fakcie zarząd i, we właściwych przypadkach, organy nadzoru przedsiębiorstwa;
- iv) Państwa członkowskie powinny zachęcać przedsiębiorstwa, które otrzymują od audytorów zewnętrznych informacje o podejrzeniach przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych, by aktywnie i skutecznie reagowały na takie zgłoszenia;
- v) Państwa członkowskie powinny rozważyć nałożenie na audytorów zewnętrznych obowiązku zgłaszania podejrzeń przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych odpowiednim władzom niezależnym od przedsiębiorstwa, takim jak organy ścigania lub organy regulacyjne, a w przypadku państw, które zezwalają na takie zgłaszanie, zapewnić, by audytorzy dokonujący zgłoszeń w oparciu o uzasadnione przesłanki i w dobrej wierze, byli chronieni przed konsekwencjami prawnymi.

C. Kontrola wewnętrzna w przedsiębiorstwach, zasady etyki i zgodność

Państwa członkowskie powinny zachęcać:

- i) przedsiębiorstwa, do rozwijania i przyjmowania odpowiednich wewnętrznych mechanizmów kontroli, zasad etyki oraz programów i środków dotyczących zgodności, w celu zapobiegania i wykrywania przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych, mając na uwadze Wytyczne dotyczące dobrych praktyk w zakresie wewnętrznych mechanizmów kontroli, zasad etyki i zgodności, ujęte w Załączniku II stanowiącym integralną część niniejszej Rekomendacji;
- ii) organizacje przedsiębiorców oraz organizacje zawodowe, w odpowiednich przypadkach, do podejmowania wysiłków zmierzających do zachęcania i pomocy przedsiębiorstwom, w szczególności małym i średnim, w rozwijaniu wewnętrznych mechanizmów kontroli, zasad etyki oraz programów i środków dotyczących zgodności, w celu zapobiegania i wykrywania przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych, mając na uwadze Wytyczne dotyczące dobrych praktyk w zakresie wewnętrznych mechanizmów kontroli, zasad etyki i zgodności, ujęte w Załączniku II;
- iii) zarządy przedsiębiorstw, do umieszczania w swoich rocznych sprawozdaniach oświadczeń, bądź upubliczniania w inny sposób, informacji na temat stosowanych wewnętrznych mechanizmów kontroli, zasad etyki oraz programów i środków dotyczących zgodności, w tym tych, które przyczyniają się do zapobiegania i wykrywania przekupstwa;

- iv) do tworzenia organów monitorujących, niezależnych od kierownictwa, takich jak komitety audytowe zarządów lub rad nadzorczych;
- v) przedsiębiorstwa, do zapewniania kanałów przekazywania informacji oraz ochrony osobom odmawiającym łamania norm lub zasad etyki zawodowej na polecenie lub pod naciskiem swoich przełożonych, jak również osobom mającym zamiar zgłosić w dobrej wierze i w oparciu o uzasadnione przesłanki pojawiające się w przedsiębiorstwie naruszenia prawa lub norm zawodowych bądź etycznych, a także zachęcać przedsiębiorstwa do podejmowania właściwych działań w oparciu o otrzymane zgłoszenia;
- vi) swoje agendy rządowe, by rozważyły, gdy będzie to właściwe, w dziedzinach związanych z międzynarodowymi transakcjami handlowymi, stosowanie wewnętrznych mechanizmów kontroli, zasad etyki oraz programów i środków dotyczących zgodności, w związku z wydawanymi decyzjami o przyznaniu korzyści ze środków publicznych, włączając w to subsydia publiczne, licencje, kontrakty w ramach zamówień publicznych, kontrakty finansowane w ramach zagranicznej pomocy rozwojowej oraz oficjalnie wspierane kredyty eksportowe.

Korzyści ze środków publicznych, włącznie z zamówieniami publicznymi

XI. ZALECA:

- i) Ustawodawstwo i inne przepisy prawne państw członkowskich powinny dawać władzom możliwość zawieszania, w odpowiednim stopniu, prawa do ubiegania się o kontrakty lub inne korzyści finansowane ze środków publicznych, włączając w to kontrakty uzyskane w ramach zamówień publicznych i kontrakty finansowane ze środków zagranicznej pomocy rozwojowej, wobec przedsiębiorstw, w stosunku do których stwierdzono przekupstwo zagranicznych funkcjonariuszy publicznych stanowiące naruszenie przepisów krajowych danego państwa członkowskiego. Jeśli państwo członkowskie nakłada kary związane z zamówieniami publicznymi na przedsiębiorstwa, którym udowodniono przekupstwo krajowych funkcjonariuszy publicznych, kary takie powinny mieć w równym stopniu zastosowanie w przypadku przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych.¹
- ii) Zgodnie z Rekomendacją Komitetu Pomocy Rozwojowej z 1996 r. w sprawie antykorupcyjnych propozycji dotyczących zamówień publicznych w ramach pomocy dwustronnej, państwa członkowskie powinny żądać umieszczenia postanowień antykorupcyjnych w zamówieniach dwustronnych finansowanych w ramach pomocy, promować właściwe wdrażanie postanowień antykorupcyjnych w międzynarodowych instytucjach rozwojowych oraz ściśle

¹ Systemy państw członkowskich regulujące nakładanie kar za przekupstwo krajowych funkcjonariuszy różnią się tym, że w niektórych państwach przesądzenie o przekupstwie opiera się na wyroku karnym, w innych na akcie oskarżenia, a w jeszcze innych stwierdzone jest w postępowaniu administracyjnym, jednak zawsze opiera się ono na istotnych dowodach.

współpracować ze swoimi partnerami w celu walki z korupcją we wszelkich staraniach podejmowanych wspólnie na rzecz rozwoju.²

- iii) Państwa członkowskie powinny wspierać wysiłki Komitetu OECD do spraw Zarządzania Publicznego w celu implementacji zasad zawartych w Rekomendacji Rady z 2008 r. w sprawie zwiększenia uczciwości w zamówieniach publicznych [C(2008)105], jak również prace dotyczące przejrzystości w zamówieniach publicznych podejmowane przez inne międzyrządowe organizacje międzynarodowe, takie jak Organizacja Narodów Zjednoczonych, Światowa Organizacja Handlu (WTO) i Unia Europejska, oraz są zachęcane do przestrzegania właściwych międzynarodowych standardów, takich jak Porozumienie WTO w sprawie zamówień rządowych.

Oficjalnie wspierane kredyty eksportowe

XII. ZALECA:

- i) Państwa - strony Konwencji antykorupcyjnej OECD nie będące członkami OECD powinny przestrzegać Rekomendacji Rady OECD z 2006 r. w sprawie przekupstwa i oficjalnie wspieranych kredytów eksportowych;
- ii) Państwa członkowskie powinny wspierać wysiłki Grupy Roboczej OECD do spraw kredytów eksportowych i gwarancji kredytowych zmierzające do implementacji oraz monitorowania implementacji zasad zawartych w Rekomendacji Rady OECD z 2006 r. w sprawie przekupstwa i oficjalnie wspieranych kredytów eksportowych.

Współpraca międzynarodowa

XIII. **ZALECA**, aby państwa członkowskie, w celu skutecznego zwalczania przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych w międzynarodowych transakcjach handlowych, podjęły następujące działania zgodnie ze swoimi zasadami jurysdykcyjnymi i innymi podstawowymi zasadami prawnymi:

- i) konsultowały się oraz w inny sposób współpracowały z właściwymi władzami innych państw, a także, w odpowiednich przypadkach, międzynarodowymi i regionalnymi sieciami współpracy organów ścigania obejmującymi państwa członkowskie i państwa nieczłonkowskie, w związku ze śledztwami i innymi postępowaniami prawnymi dotyczącymi konkretnych przypadków tego typu przekupstwa, przy wykorzystaniu środków, takich jak dzielenie się informacjami z własnej inicjatywy lub na wniosek, dostarczanie dowodów, ekstradycja oraz poszukiwanie, zamrażanie, zajęcie, konfiskata i odzyskiwanie korzyści z przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych;

² Ustęp ten streszcza Rekomendację DAC (Komitetu Pomocy Rozwojowej) dotyczącą tylko członków DAC i przenosi ją na wszystkich członków OECD oraz na państwa nie należące do OECD, a przestrzegające tej Rekomendacji.

- ii) poważnie badały wiarygodne zarzuty dotyczące przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych przedstawiane im przez międzynarodowe organizacje rządowe, takie jak międzynarodowe i regionalne banki rozwojowe;
- iii) w pełni wykorzystywały istniejące porozumienia i ustalenia dotyczące międzynarodowej pomocy prawnej oraz, w razie potrzeby, zawierały nowe porozumienia lub podejmowały ustalenia w tym zakresie;
- iv) zagwarantowały, że przepisy krajowe zapewniają odpowiednie podstawy tej współpracy, w szczególności zgodnie z Artykułami 9 i 10 Konwencji antykorupcyjnej OECD;
- v) rozważyły sposoby ułatwienia dwustronnej pomocy prawnej pomiędzy państwami członkowskimi i z państwami nieczłonkowskimi w przypadkach tego typu przekupstwa, w tym w odniesieniu do progów dowodowych w niektórych państwach członkowskich.

Działania uzupełniające i porozumienia instytucjonalne

XIV. **POLECA** Grupie Roboczej do spraw Przekupstwa w Międzynarodowych Transakcjach Handlowych prowadzenie trwałego programu systematycznych działań uzupełniających mających na celu monitorowanie i wspieranie pełnej implementacji Konwencji antykorupcyjnej OECD oraz niniejszej Rekomendacji, we współpracy z Komitetem do spraw Podatkowych, Komitetem Pomocy Rozwojowej, Komitetem Inwestycji, Komitetem do spraw Zarządzania Publicznego, Grupą Roboczą do spraw Kredytów Eksportowych i Gwarancji Kredytowych, oraz, w razie potrzeby, z innymi organami OECD. Działania uzupełniające obejmą w szczególności:

- i) kontynuowanie programu ścisłego i systematycznego monitorowania implementacji przez państwa członkowskie Konwencji antykorupcyjnej OECD oraz niniejszej Rekomendacji w celu wspierania pełnej implementacji tych instrumentów, w tym poprzez trwały system ocen wzajemnych, w ramach którego każde państwo członkowskie jest w kolejności oceniane przez Grupę Roboczą do spraw Przekupstwa na podstawie raportu, który dostarczy obiektywnej oceny postępów państwa członkowskiego w implementacji Konwencji antykorupcyjnej OECD oraz niniejszej Rekomendacji, i który będzie publicznie dostępny;
- ii) odbiór powiadomień i innych informacji dostarczanych przez państwa członkowskie dotyczących organów, które pełnią rolę kanałów komunikowania się dla celów ułatwienia międzynarodowej współpracy w implementacji Konwencji antykorupcyjnej OECD oraz niniejszej Rekomendacji;
- iii) regularne informowanie o krokach podjętych przez państwa członkowskie w celu implementacji Konwencji antykorupcyjnej OECD i niniejszej Rekomendacji, włącznie z informacjami, które nie są poufne, o śledztwach i wniesionych oskarżeniach;
- iv) dobrowolne spotkania przedstawicieli organów ścigania bezpośrednio zaangażowanych we wdrażanie przepisów o przestępstwie przekupstwa

zagranicznych funkcjonariuszy publicznych, w celu przedyskutowania najlepszych praktyk i kwestii horyzontalnych odnoszących się do śledztw i ścigania przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych;

- v) analizowanie przeważających trendów, kwestii problemowych i środków zaradczych w dziedzinie przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych, w tym poprzez prace w zakresie typologii oraz przekrojowe, dotyczące większej liczby krajów, badania;
- vi) rozwój narzędzi i mechanizmów w celu zwiększenia oddziaływania monitoringu i działań uzupełniających, a także podnoszenie świadomości, w tym poprzez dobrowolne prezentowanie i udostępnianie opinii publicznej danych dotyczących ścigania, które nie są poufne, wyników badań oraz ocen ryzyka przekupstwa;
- vii) regularne informowanie opinii publicznej o prowadzonych pracach, podejmowanych działaniach oraz wdrażaniu Konwencji antykorupcyjnej OECD i niniejszej Rekomendacji.

XV. ZWRACA UWAGĘ na obowiązek ścisłej współpracy państw członkowskich w ramach programu działań uzupełniających, zgodnie z Artykułem 3 Konwencji o Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju z 14 grudnia 1960 r. oraz Artykułem 12 Konwencji antykorupcyjnej OECD.

Współpraca z państwami nieczłonkowskimi

XVI. WZYWA państwa nieczłonkowskie będące wiodącymi eksporterami i inwestorami zagranicznymi do przystąpienia oraz implementowania Konwencji antykorupcyjnej OECD i niniejszej Rekomendacji, oraz do uczestnictwa we wszelkich instytucjonalnych działaniach uzupełniających lub mechanizmie wdrażającym.

XVII. POLECA Grupie Roboczej do spraw Przekupstwa w Międzynarodowych Transakcjach Handlowych zapewnienie forum konsultacji z państwami, które jeszcze nie przystąpiły do Konwencji antykorupcyjnej OECD i niniejszej Rekomendacji, w celu wspierania szerszego uczestnictwa w tych instrumentach oraz w przewidzianych w nich działaniach uzupełniających.

Stosunki z międzynarodowymi organizacjami rządowymi i pozarządowymi

XVIII. ZACHEŃCA Grupę Roboczą do spraw Przekupstwa w Międzynarodowych Transakcjach Handlowych do konsultowania się i współpracy z organizacjami międzynarodowymi i międzynarodowymi instytucjami finansowymi zaangażowanymi w zwalczanie przekupstwa w międzynarodowych transakcjach handlowych, oraz do konsultowania się regularnie z zaangażowanymi w tą dziedzinę organizacjami pozarządowymi i przedstawicielami środowiska przedsiębiorców.